

Növényvédelmi gyakorlatok zöldségnövényekben márciusban

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 12.03.2023 Брой: 3/2023

Március kezdetével a természet felébred és megindul a mezőgazdasági tevékenység. Párhuzamosan a kártevők is aktívvá válnak. A földtulajdonosok és gazdálkodók figyelmét a termelési szezon sikeres kezdetére kell összpontosítani, amely nagymértékben meghatározza a növények jó védelmét, a minőségi termék előállítását, a jó termést és a magas jövedelmet. Márciusra a változékony időjárás jellemző. Nagy hőmérséklet-ingadozások figyelhetők meg, valamint különböző típusú és mennyiségű csapadék (hó-eső). A nappalok hossza növekszik. Kedvező feltételek teremtnének a szabadtéri munkákhoz. Nem ritkák a hidegfrontok és a nagyobb csapadék, amelyek megnehezítik a mezei mezőgazdasági munkákat.

A palántanevelő részlegen folytatódik a palánták (paradicsom, paprika, padlizsán, uborka) gondozása.

Egészséges palánták előállításához a nappali és éjszakai hőmérséklet különbsége nem haladhatja meg a 6–8°C-ot, hogy ne váltson ki „hamis palántadőlést”. Figyelní kell arra, hogy egyes kártevők veszélyes vírusbetegségeket terjesztenek a zöldségnövényekben: levéltetvek – különféle mozaikok; tripszek – paradicsom foltos hervadása; fehér szárnyú poloskák – sárgaságok. Ez napi megfigyelést tesz szükségessé a kártevők megjelenésének felismerésére és a növényvédelmi intézkedések időben történő végrehajtására, hogy elkerülhető legyen a beteg, vírussal fertőzött növények kockázata, amelyek később veszélyeztetik az állományt és a termelést. A palántanevelő részlegen a talaj nedvességtartalmát a teljes víztartó képesség 50-60%-án, a szubsztrát hőmérsékletét 20-25°C-on tartják. A tápanyag-rendszer szabályozása nagy jelentőségű a palánták minősége szempontjából: pH = 6,2 – 6,8, a szubsztrát teljes sókoncentrációja – EC = 1,2 – 1,8 mS/cm a palánták (sűrű, kiültetett) és a növény fajtájától függően.

Az üvegházakban a paradicsom és az uborka korai termése már kiültetve van. Ha az üvegház nincs fűtve, a paprika ültetése későbbi időpontban várható. A már átültetett növényekben megfigyelt betegségek és kártevők ugyanazok, mint amelyek a palántákat támadják. Rendszeres megfigyelés szükséges a betegségek és kártevők megjelenésének korai felismeréséhez és a megelőző növényvédelmi intézkedésekhez, a gazdasági káresési küszöbök (EIL) figyelembevételével. Sárga, világoskék és fekete ragadó csapdákat akasztanak fel a kis rovarok (üvegházi fehér szárnyú poloska, levéltetvek, paradicsom levélaknázó) repülő formáinak észlelésére és fogására. Feromoncsapdákat is lehet használni a paradicsom levélaknázó rajzásának kezdetének megállapítására, valamint populációs sűrűségének csökkentésére. A megtámadott leveleket, betegségi foltokkal rendelkező levélgyeleteket, levéltetvek telepeit, petecsomókat, lárvákat, aknákat stb. összegyűjtik és eltávolítják az üvegházból megsemmisítésre.

BETEGSÉGEK

Korai hervadás (levélfoltosság) (*Alternaria* spp.)

A levélfoltok sötétbarnák vagy feketék, koncentrikus szerkezettel. Hasonló foltok jelennek meg a többi föld feletti részen. A virágnyel támadása virághullást okoz. A termésfoltok leggyakrabban a szár végén helyezkednek el és szintén koncentrikus szerkezetűek. A beteg részeket a gomba spóráinak sötét bevonata borítja. A kórokozó az öreg, növekedésüket befejező leveleket részesíti előnyben. Magas relatív páratartalom mellett fejlődik.

Védekezés

Optimális hőmérsékleti és páratartalmi rend fenntartása a védett termesztési szerkezetekben; A szerkezetek rendszeres szellőztetése; Növényvédő szerek (NVS) kezelés a tünetek megjelenésekor vagy kedvező feltételek mellett. Bejegyzett NVS: Dagonis 100 ml/da; Polyram DF 0,2%; Prev-Gold 200-600 ml/da; Sinstar 70-80 ml/da; Taegro 18,5-37,0 g/da; Tazer 250 SC 80-200 ml/da.

Paradicsom szürkepenész (*Botrytis penész*) (*Botrytis cinerea*)

A növények minden föld feletti részét megtámadja. A betegség magas levegő páratartalom mellett fejlődik. A foltok vízzel átitatottak, később nekrotikusak lesznek, bőséges szürkésbarna micéliummal és gomba spórákkal borítva. A kórokozó konídiumai légáramokkal terjednek és új fertőzéseket okoznak. A kórokozó szaprofitaként is létezhet a talajban.

Védekezés

Optimális levegő páratartalom fenntartása a palántanevelő részlegen és az ültetett üvegházakban; Rendszeres szellőztetés; Fertőzött növényi részek eltávolítása és megsemmisítése kívül; Az első foltok megjelenésekor NVS kezelést végeznek. Bejegyzett NVS: Avalon 200 ml/da; Geox WG 50 g/da; Erune 40 SC 200 ml/da; Pretil 200 ml/da; Prolectus 50 WG 80-120 g/da; Signum 100-150 g/da; Switch 62,5 WG 100 g/da; Fontelis SC 240 ml/da.

Levélpénész (*Fulvia fulva*)

A levelek felső oldalán viszonylag nagy, szabálytalan alakú, határozatlan szélű világos foltok jelennek meg. Később sárgulnak. Magas levegő páratartalom mellett alsó felületüket a gomba spóráinak világos bevonata borítja, amely később elsötétül és bársonyos barnává válik. Ha egy levélen a foltok száma jelentős, összeolvadnak és a levél nekrotikussá válik. Kedvező feltételek mellett a növények leveleik elveszthetik. A betegség magas levegő páratartalom mellett fejlődik.

Védekezés

A betegségre rezisztens fajták termesztése (a piacon kapható fajták többsége rezisztens). Optimális levegő páratartalom fenntartása a palántanevelő részlegen; Rendszeres szellőztetés; Kiegyensúlyozott műtrágyázás; Növényi maradványok és gyomok megsemmisítése, mivel a kórokozó ezekben marad fenn. Szükség esetén – NVS kezelés. Bejegyzett NVS: Eminent 125 ME 40-60 ml/da; Signum 100-150 g/da.

Uborka lisztharmat (tököfélék lisztharmata) (*Pseudoperonospora cubensis*)

Ez a betegség fontos az uborka teljes vegetációs időszaka alatt. A levelek felső oldalán sárgás, szabálytalan alakú foltok jelennek meg, amelyeket az erek határolnak. Nedves időben vízzel átitatottak, és az alsó felületet a gomba spóráinak ritka szürkéslila bevonata borítja. Később a foltok megnőnek, összeolvadnak és az egész levél nekrotikussá válik. Magas levegő páratartalom mellett a palántanevelő részlegen a betegség rövid idő alatt megfertőzheti az egész növényt és súlyosan csökkentheti a termést.

Védekezés: Optimális levegő és nedvességrendszer fenntartása; A részleg rendszeres szellőztetése; A fűtés beindítása a nap korai óráiban megakadályozza a harmatképződést és a lisztharmat fertőzést; Az első beteg levelek eltávolítása és megsemmisítése az üvegházon kívül. Szükség esetén NVS kezelés. Bejegyzett NVS: Enervin SC 120 g/da; Prev-Gold 160-600 ml/da; Taegro 18,5-37,0 g/da.

Uborka lisztpenész (*Podosphaera xanthii*, *Erysiphe cichoracearum*)

A leveleken kis, szabálytalan alakú foltok jelennek meg, amelyeket a gomba spóráinak fehér, poros bevonata borít. Később a foltok összeolvadnak. A levelek nekrotikusak lesznek. A foltok a levél felső és alsó felületén egyaránt megfigyelhetők, valamint a levélnyeleken és szárazon. A gombák telelnek át konídiumként a növényi maradványokon, micéliumként és spóráként az üvegházi növényeken. A konídiumok légáramokkal terjednek és új fertőzéseket okoznak. Kedvező feltételek a fejlődéshez: megzavart hőmérsékleti és páratartalmi rendszer; kiegyensúlyozatlan nitrogén műtrágyázás; csökkentett fény.

Védekezés: Rezisztens fajták termesztése; Az előző vegetáció növényi maradványainak eltávolítása; Kiegyensúlyozott nitrogén műtrágyázás; Optimális hőmérsékleti és páratartalmi rendszer fenntartása; NVS kezelés az első foltok megjelenésekor. Bejegyzett NVS: Vivando 20 ml/da (0,02%); Dagonis 60 ml/da; Domark 10 EC 50 ml/da; Collis SC 40-50 ml/da; Sivar 80 ml/da; Sonata SC 500-1000 ml/da; Trunfo 80 ml/da; Phytosev 200 ml/da; Fontelis SC 240 ml/da.

KÁRTEVŐK

aphids